

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nagyenyed.

Ez a szép erdélyi, hajdanta fej. delmi kisváros középpontja lett e héten az országos érdeklődésnek, sőt hire terjedt a külföldön is, valamerre csak Magyarország közállapotait és politikai viszonyait figyelemmel kísérik. A feszült várakozásnak az az általános felajzottsága, mely lenyűgöző erővel minden szemet Nagyenyedre függeszteni kényszerített, könnyen érthető ha felgondoljuk, hogy még normális körülmények között is mindenkor fontos egy kormányelnöknek szava, mennyivel fontosabb tehát ma, amikor megelőzőleg rendkívüli, szinte vulkanikus erők elemi kitérései olyan szakadékokat teremtettek, hogy azoknak áthidalásához és a közlekedő utakra zuhant sziklatömbök elhengergetéséhez az államférfiai építő genialitásnak és politikai talentum erejének olyan mértéke szükséges, aminővel ma Magyarország közéleti vezérémberei sorában Lukács Lászlón kívül csak kevesen rendelkeznek.

Lukács Lászlót eddig a politikai érvényesülések sokszor tapasztalható véletlen alakulásai csak jobbadán mint minden idők egyik legnagyobb pénzügyi kapacitását ismertették meg, mióta azonban miniszterelnök, a történelmi hivatottság, veleszületett kiválóságai egyéb téren is odaállították őt hazánk korszakalkotó államférfiainak sorába. Ennek a hivatottságnak megnyilvánulása a nagyenyedi beszéd, melyben Lukács László mesteri kézzel hidat épít a szakadékok között, összekötve a közelmúltat a közeljövővel. A hid a béke hidja két hatalmas oszlopfevel: egyikén a multakért való Kiengesztelődés, másikon a jövőért való nemzeti Munka ércebe öntött szoborművével. Erre a hidra rálephet mindenki, akár kormánypárti, akár ellenzéki, mert ez egyetlen kivezető utat a meglévő bonyadalmakból arra a térre, ahol közös akarrattal elvi alapokon és tárgyi biztosítékok mellett minden igaz hazafi együttmunkálhat abban a nagy dologtevésben, melynek célja arra irányul, hogy az országot a befelé való meghasonlástól végre valahára végkép-

pen megszabadítsuk, mert a külpolitikai helyzet napról-napra jobban bonyolódik és így kétszeresen végzetes lenne ránk nézve, ha valami nagy európai konfliktáció testvérharc közben lepne meg bennünket.

A kormány szándéka feltétlenül béke, de természetesen nem megalázódás, nem is lehet az egy olyan önértékes és egységes többség szilárd összetartásának tudata mellett, aminő többség Lukács László mögött országszerte és állott most csütörtökön Nagyenyeden is.

Jól mondta tehát Lukács, hogy a jövő alakulása teljesen az ellenzék magatartásán függ és a munkapárt nyugodtan néz az események elé. Vagy rálép az ellenzék a Lukács által épített békehidra és akkor a nemzet javára szolgáló alkotásokban neki is méltó helye lesz, vagy nem lép rá, de akkor azután az ódium is rászakad a nemzet ítéletének egész súlyával.

Ha akar az ellenzék részt vehet normális módon az ország ügyeinek intézésében. Ha nem akar: akkor nem is érdemes, hogy komolyan számba vétesék, akkor csak azon az alacsony szinten élösködő, malom alatti politikusok közé való, akikről Arany János egykori gúnyverse szól:

Deák Ferenc, megélünk mi
Kend nélkül
A szabadság kell nekünk, de
Rend nélkül.

Telefonhir.

Szombat esti 1/2 óra.

A bástóvárosi választókerületben a nemzeti munkapárt ma képviselőjelöltül Evetovics János bácsi plébánost, és az ultra nemzetiségi párt a szövetkezett ellenzék által támogatott Hadzsi Kosztát, ujvidéki ügyvédet, jelölte. Eddig 17 község szavazott le. Evetovicsra leszávozott 1682 és Hadzsira 277 szavazó. Még két község van hátra. A választási eljárás befejezése esti 8-9 órára várható. A választás rendben folyik.

Sport-nap Baján.

A bajai Sportegylet agitálásának eredménye, hogy a bajai közönség is érdeklődik immár a sport iránt oly mértékben, amely az eddigi versenyek publikumához viszonyítva meglepő. Hatalmas és intelligens publikumot vonzott a délelőtti uszóverseny, amelyet Erdélyi Gyula polgármester helyettes nyitott meg. A versenyben dr. Bajai Ernő, báró Vojnits Szabdkáról, Boros Iván és Géza és Kollár Kálmán tüntek ki főleg kiváló tréningjükkel, s jó kondíciókkal. A verseny részletes eredménye a következő:

50 méteres gyermekverseny. 3 előfutam után a döntőben. 1. Scheidl K. BSE. 2. Bárány MTE. 3. Lázár L. BSE.

Vándordíjas staféta 4×50 méter. 1. A BSE. fehér sapkás csapata (Boros G. Kovács A. Bellosits B. Bajai E. dr.) 2 perc 23³/₈ mp. 2. BSE. fehér-kéksapkás csapata. 3. A SzSE. csapata. Az első csapat canterben győz.

100 méteres mellúszás. 1. Boros István BSE. 1 p. 31³/₈ mp. 2. Fülöpp Imre BSE. 3. Koller M. BSE.

50 méteres juniórverseny. Két előfutam után a döntőben. 1. Gedra J. BSE. 38 mp. 2. Kollár Károly BSF. 3. Szilágyi R. BSE.

100 méteres bajnokság 1912-re. Bajnok: br. Vojnits M. SzSE. 1 p. 14¹/₈ mp. (jó idő). 2. Bajai E. dr. BSE. 3. Boross G. BSE.

50 méteres hátúszás. 1. Horváth B. BSE. 50 mp. 2. Nozdroviczky Z. BSE. Nagy István SzSE. feladta.

50 méteres handicap. Öt előfutam után a döntőben: 1. Grosz D. BSE. (2 mp. h.) 52 mp. 2. Steiner O. BSE. 5 (mp. h.) 3. Scheidl K. BSE.

50 méteres főverseny. Holtversenyben első: br. Vojnits M. SzSE és Bellosits B. BSE. 34. mp. 3. Zsedényi J. SzSE.

400 méteres bajnokság. Bajnok: dr. Bajai Ernő BSE. 6 p. 14 mp. 2. Kollár K. BSE. 3. Zsedényi J. Sz. SzSE. 15 méterrel nyerve, 30 méterrel nyerve harmadik. — Indulás után Zsedényi kerül az élre és hatalmas tempót diktálva egy hosszút vezet, ezután kifulladás. Bajai elfogja és ezután együtt teszik meg az első fordulót. Bajai csakhamar vezet. Kollár Kálmán, ki két hosszban harmadik helyen fekszik, a harmadik fordulónál felzárkózik Zsedényihez elfogja és végig egyforma, szép trudgeonnal beuszik másodiknak.

50 méteres ifjúsági verseny. Három előfutam után a döntőben 1. Gedra J. BSE. 37³/₈ mp. 2. Jorgovics J. BSE. 3. Kerekes E. BSE.

Hölgyverseny 50 méter. 1. Sárközi M. BSE. 55¹/₈ mp. 2. Klauber Flóra. 3. Klauber A. 4. Lovas Jucika.

Vigaszevetség 50 méter. 1. Sztokovits. 2. Bellosits. 3. Nedvrt MTE. 4. Pauk. 5. Becher.

Az uszóversenyt bankett követte a Nemzeti szállóban.

* * *

A délutáni futballmérkőzést ugyanolyan nagyszámú közönség nézte végig mint a délelőtti uszóversenyt. A futball, amelyet Baján csak mostanában kezdenek kultiválni, azt hiszik nagyon hamar gyors népszerűsége fog szert tenni a verseny jelei után ítélve.

A mérkőzést szintén Erdélyi Gyula polgármesterhelyettes nyitotta meg s a város közönsége nevében Bajai Ernő drt is üdvözölte királyi kitüntetésé alkalmából kifolyólag. A közönség igazán az ugynevezett »lázás« érdek-lődéssel kísérte a játékosok minden mozdulátát s különösen szimpatizált a szabadkaiak nagy gyakorlatra valló összjátásával s a mohácsiak kitűnő kapusával. A mérkőzés a szabadkaiak győzelmével ért véget. (6:2). Várnai edzett bírónak bizonyult.

*

A bajai sportnap kiváló sikeréért főleg Móder Géza drt. illeti a dicsőség. Móder dr. fáradhatatlanságával lassan lassan beöntötte a bajaiakba az érdeklődést a sportok iránt. Koller Imre dr. szíves készségének viszont a futball pálya pompásságát s a rendezését kell javára írunk. A bajai sportviszonyok ilyen kezekben rövid időn belül annyira fejlődnek majd, hogy néhány év múlva nem sport nap hanem sport hét lehet Baján.

*

Mohácsról délután külön hajóval érkező vendégeket impozánsan fogadták a helyi egyesületek vezetőségei. A futball mérkőzést eredeti program szerint a díjak kiosztása, társas vacsora s tánc követte.

Sportsman.

H I R E K.

— **A király születésnapja.** Ófelség Első Ferenc József dicsőn uralkodó királyunk születésnapja alkalmából aug. 18-án vasárnap d. e. fél 12 órakor az izr. hitközség ünnepélyes istentiszteletet fog tartani.

— **A belügyminiszter a magyarhoni gyermek bénulási esetek kötelező bejelentését elrendelte.**

— **A földmivélségi miniszter a gödöllői állami intézeti gazdasági tanfolyamra pályázatot hirdet.**

— **Kinevezés.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága dr. Donoszlovits Vilmos zombori pályorvosot a magyar királyi államvasutak egészségügyi szolgálatának kötelékébe orvosi tanácsadóvá nevezte ki. Egyszersmind itt felemlítjük, hogy a vasuti igazgatóság aug. hó 1-től fogva dr. Donoszlovits Vimost az ujonnan rendszeresített orvosi vizsgálatokkal megbizta és hatáskörébe utalta a Zombor, Szabadka, Baja, Ujvidék, Erdődíig terjedő vonalak összes személyzetének egészségügyi felvételi vizsgálatát.

— **A zombor—apatin—szondi vasut megnyitása.** Amint a napokban megirtuk, a zombor—apatin—szondi helyi érdekű vonatot augusztus 14-én megnyitották. Az első vonat amely a miniszteri kiküldötteket, a hatóságok képviselőit, az építővállalat tisztviselőit és a meghívott vendégeket vitte magával, reggel 9 órakor indult el Zomborból és délben érkezett vissza. A bejárás után a miniszteri bizottság vezetője engedélyt adott arra, hogy a vonaton a forgalmat megindítsák.

— **A milliómos főnyeremény halottja.**

Eckert Antal bajai kertész neve négy öt évvel ezelőtt sokat foglalkoztatta a közvéleményt. Ő volt az a kertész, akinek sorsjegye megötötte a milliószelvények sorsjegyet, mely főnyereményt az egyik bajai pénzintézet, melynél sorsjegye deponálva volt, magának tulajdonította és azt állította, hogy Eckert sorsjegyének más száma volt. Eckert bűnvádi feljelentést tett a bank vezetősége ellen s Wagner Sándort, a bank egyik könyvelőjét a szegedi tábla s a kuria is elítélte. Wagner le is ülte a büntetést. Eckert végre kiegyezett a pénzintézettel 400.000 koronában, melyet magához véve elhagyta Baja városát, melyben addig mint szorgalmas kertész működött és Pécsre költözött, itt szép házat vett. Családi körülményei azonban arra bírták, hogy a fővárosba jöjjen lakni, ahova ezelőtt egy évvel költözött. A budapesti tartózkodás a sok izgalmakon átesett 64 éves ember egészségére azonban nem volt jó hatással. Megbetegedett és hosszas szenvedés után vasárnap délután elhunyt. Az elhunytat kedden délután 3 órakor szentelték be Budapest I. kerületben lévő lakásán, mire hajón Bajára szállították, ahol szerdán délelőtt a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

— **Sétahangverseny.** A Nemzeti Szálló nagytermében f. hó 18-án vasárnap délelőtt 10 órától 1 óráig tartó sétahangverseny lesz a képképzőművészeti keretében. A festmények magyar neves festőművészek alkotásai. A zenét a cs. és kir. 86. gy. ezred zenekara szolgáltatja Gellért Pál karnagy vezetése alatt. Belépő díj személyenként 1 kor. tanulóknak 50 fill. A képképzőművészeti vasárnap délután zárul.

— **Társasvacsora.** A Bajai Polgári Olvasóegyesület f. hó 19-én este 8 órakor saját kerkhelyiségében tapjai részére társasvacsorát rendez. Aláírási iv az egyesület helyiségében kitéve. Egy teríték ára 2 korona 40 fill. Este családias összejövetel és tánc az egyesület termeiben, melyre az egyesület tagjai ezuton is tisztelettel meghivatnak. Belépődíj nincs.

— **Pandur sziget körül úszást** a Sportegylet 1912. augusztus 18-án délelőtt rendezi. Indulás a belső uszodából pontosan délelőtt fél 11 órakor.

— **Ingyenes balatoni kalauz.** A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel díszített kalauz a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. 10 filléres bélyegdíj mellett a csinos fizetést bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalában Balatonfüreden.

— **Motorverseny Bécs és Orsova között.** Az Osztrák Motor-jacht Club szeptemberben propaganda utat rendez Bécs és Orsova között. Az ut nemcsak egy sportkirándulás jelentőségével bír, hanem gazdasági és hazafias szempontból is fontos, mert egyrészt hivatva van bemutatni a motor-jachtok fejlettségét, tökéletesítésük irányát, másrészt megismerteti a klub tagjaival a Duna magyar szakaszát és így fokoztaab mértékben teszi lehetővé, hogy háboru esetén mint önkéntes motor jacht flotta álljanak rendelkezésre a hadvezetőségnek. A tervezett bécs—orszói propaganda utban Bécsből Budapestig József főherceg is részt vesz. A propaganda utat mintegy harminc motorjacht teszi meg, köztük néhány tengeri motoros cirkálóhajó, valamint két versenyhajó melyek óránként 50 kilométeres sebességgel haladnak. A motor-jachtok szeptember 19-én gyülekeznek Bécsben és másnap reggel nyolc órakor indulnak el. A motor-jachtok megálló-

helye Pozsonyban, Budapesten Baján és Orsován lesz. Jó lenne talán a vendégeket a város vezetőinek ünnepies fogadtatásban részesíteni a hajóárlománál.

— **Nem lesz hosszabb a vakáció.** Megirtuk, hogy az őszi nagy hadgyakorlatok miatt a szegedi tankerülethez tartozó iskolákban szeptember 15-ig meghosszabodik a vakáció, ami miatt a legszorgalmasabb diákok is aligha adják bura a fejüket. Az öröm azonban egy kissé korai volt. Az intézkedés nem vonatkozik a bajai főgimnáziumra, csak a szegedi, nagykikindai és zentai gimnáziumokra. A tankerületi főigazgató értesítése a következő: A közoktatási miniszter a jövő évi tanévre vonatkozólag úgy rendelkezett, hogy a debreceni tankerülethez tartozó szentesi és hódmezővásárhelyi gimnáziumokban, a temesvári kerülethez tartozó temesvási állami és kegyesrendi gimnáziumban, az aradi és gyulai gimnáziumban, az aradi és temesvári állami főreáliskolában, továbbá a szegedi tankerülethez tartozó makói, nagykikindai és zentai gimnáziumban, a szegedi állami és kegyesrendi gimnáziumban és a szegedi állami főreáliskolában a hadgyakorlatok miatt szeptember 15-ikén kezdődjék a tanév. A szegedi tankerületi főigazgató ehhez képest úgy intézkedett, hogy a kerületekhez tartozó felsorolt iskolákban a javító- és pótlóvizsgálatokat szeptember 16-án, 17-én és 18-án tartásuk meg s a tanítás szeptember 19-én kezdődjék. A bajai gimnázistának nincs más tennivalója, mint az, hogy irigységgel gondoljon szerencsésebb kollégáira akik szeptembert is átvakációzzák.

— **Szülők figyelmébe** ajánljuk Róser tan- és nevelőintézetét Budapesten (alapított 1853-ban). E kitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglalt 3 osztályú Felső Kereskedelmi Iskolát, mely teljesen egyenrangú az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal és 4 osztályú polgári iskolát. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntesre jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos Nevelő Intézménybe felvételenek. Értesítést küld Róser János igazgató, Budapest, VI., Aradi-utca 10. 1546.

— **Szegeden** bármely tanintézetet látogató két-károm leány (esetleg fiu) uri ellátásban részesítik. Van polgári leány, felsőbb leány, tanítónő képezde, három éves női kereskedelmi iskola érettségi joggal, egyéves női kereskedelmi tanfolyam, női ipariskola. Miután a létszám hamar megtelik bizonyítvány beküldése esetén bármely intézetnél előjegyeztek. Timárné, Szegeden Oroszlán-u. 14. 1550.

— **Az olimpiád.** Érdekes dolgok történnének sokszor a világban és az ember sohasem tudja, hogy mi egyes dolgoknak az eredete. A legutóbbi stóliholmi olimpiádon a külföldi nemzetek ifju bajnokai egymásután a legnagyobb győzelmet aratták. Tudósítónk utána járt a dolgoknak, mert kíváncsi volt, hogy miből ered a győzelem, és megtudta, hogy külföldi nemzetek ifju bajnokai a versenyek előtt Diadal kávéat isznak. A Diadal kávé a legjobb kávék keveréke, mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképpen van konzerválva, hogy ízét és zamátját évekig megtartja, csak a két elefánt védjegyre és a zárt csomagra kell ügyelni. Kapható mindenütt ímég Stokholmban is.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

17633. szám.

kig. 1912.

Hirdetmény

a kivételes nősülési engedély iránti kérvények tárgyában.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter ur 1912. évi július hó 27-én kelt 72600/17. számú körrendelete folyán közhírré tétetik, hogy az 1912. évi XXX. t.-c. 40. §. meghatározott kivételes nősülési engedélyt kérő és az 1890. évi 32500/XVII. szám alatt (lásd a Magyarországi Rendeletek Tára 1890. évfolyamának 1814—1830. oldalát) kibocsájtott honvédelmi miniszteri körrendelet értelmében felszerelendő kérvények ezen-tul nem a közigazgatási bizottságokhoz, hanem vagy közvetlenül a m. kir. honvédelmi miniszter urhoz, vagy az illetékes közigazgatási hatóságokhoz nyújtandók be, mely utóbbi esetben azok szolgálati uton terjesztendők fel a m. kir. honvédelmi miniszter urhoz.

A kezelés egyszerűsítése és az ügymenet gyorsítása érdekében a m. kir. honvédelmi miniszter ur által megállapított folyamodvány minta a városi katonai ügyosztálynál az érdekeltek rendelkezésére áll.

Baja, 1912. évi augusztus hó 1-én tartott tanácsülésből.

Polgármester szabanságon:

Erdélyi Gyula főjegyző.

Népbiztosít. szövetkezetünk részére

keresünk

az ország minden helyisége részére képviselőket. Szakismeret nem szükséges, mint mellé foglalkozás is üzhető. Könnyű, és becsületes mellékereset!

1553.

Ajánlatok az

Eszéki Kölesönös Segélyező Szövetkezet Igazgatóságához E S Z É K :: intézendők ::

Gutmann Testv.

::: köszénbányái :::

Budapest, V. Béla-utca 6 szám.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószen szoba és konyhafűtésre.

Ostrau-dobraui darab-, kocka-, dió- és aknazén gép- és kazánfűtési célokra.

Ostrau mosott finom és durvaszemű kovacszen.

Drenkovai szén ipari célokra, saját gőzösnikkel szállítva.

Ostrau-dombrau pirszen öntőde és szivógáz célokra.

Ostraui kőszén brikett, 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Elsőrendű porosz „KIRÁLY”-bányai, 1, 3 és 6 kilogrammos brikett, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Az Alföldi Gazdasági Egyesület

SZÉCHENYI

fünevelő és tanintézete BUDAPEST.

Legégszégesebb és legszebb helyén — a Dunaparton — felvesz: *elemi-, közép- és felsőiskolai rendes és magántanulókat.* Az intézetnek 16 elsőrendű tanára van, kik egyéni oktatásban és nevelésben részesítik a növendékeket. Legmodernebb berendezés. Magántanulónak és bejáró növendékeknek külön tanfolyamok. *Német, franci angol társ-lgás. Zene Torna Sport.*

Jelentkezhetni az:

„Alföldi Gazdasági Egyesületnél”
Budapest VII., István-u. 81. — Telefon 165-35.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd--jeggyel

valódi.

☞ Kapható minden fűszerüzletben. ☜

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

- 1/4 kilo Diadal pörköltkávé 1 korona 25 fillér
- 1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 korona 35 fillér
- 1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé 1 korona 50 fillér.